

مقدمه

گامهای مقدماتی ورود اولین گروه از میسیونرهای مذهبی به ایران، به وسیله‌ی الی اسمیت (۲) و دوایت (۳) برداشته شد. ایشان ضمن بازدید از ارومیه، آشوریان را به دلیل نداشتن ثبات عقیدتی و وضعیت نامطلوب اقتصادی و فرهنگی، برای پذیرش تبلیغات آئین پروتستان بسیار مناسب یافتند. متعاقب این درخواست، امریکائیان، هیئتی به سرپرستی جوستن پرکینز (۴) به ایران فرستادند. این هیئت، در ماه اوت ۱۸۳۴ وارد تبریز شد و پس از گذراندن یک دوره‌ی یکساله‌ی زبان آشوری، به ارومیه رفت و در منطقه به تبلیغات مشغول شد. (۵)

مقدمات ورود دومین گروه از میسیونرها، با ورود جوان فرانسوی به نام اوژن بوره (۶) به ایران، فراهم شد. وی - که برای گذراندن تز دانشگاهی خود و جمع آوری اطلاعات از سنگ قبرهای مسیحیان به ایران آمده بود - تحت تأثیر مباحثه با ارامنه و نیز بدآموزی هیئت امریکایی پرکینز به مسیحیان، عقایدش دستخوش تغییرات عمیق شد. در نتیجه، با فرستادن کشیش اسکافی (۷) به فرانسه، پای گروهی از میسیونرهای لازاریست را به ایران باز کرد.

یک کشیش کاتولیک مذهب فرانسوی به نام سن و نسان دوپل (۸) - که از دست اندرکاران کلیسا بشدت ناراضی بود - در سال ۱۶۲۵م. با هدف پرستاری از اشخاص از کار افتاده، این آئین را بنا نهاد تا جایی برای کمک به فقیران، یتیمان، پیران، از کار افتادگان، جذامیان و مانند آنها باشد. از آنجا که پیروان این آئین، در آغاز کار در کلیسای متروک «سن لازار» جمع می شدند، به آنها لازاری یا لازاریست گفته اند. مسیحیان کاتولیک، بر این باورند که سن لازار، دوست حضرت عیسی بوده و عیسی، از نو او را جان بخشیده است. سن لازار، ناگهان به شهر ماری در جنوب فرانسه درآمده و سرکشیش کلیسا شده و در همانجا به شهادت رسیده است.

بنیانگذار هیئت لازاریست در ایران، کشیشی به نام آگوستین کلوزل (۱۸۱۵ - ۱۸۱۵) بود که در سن ۶۷ سالگی بعد از ۴۱ سال حضور در ایران، در ارومیه درگذشت.

با حضور لازاریستها، تنش بر سر یارگیری از ارمنیان و آشوریان بین دو گروه میسیونرهای امریکایی و فرانسوی در ایران، آنچنان شدت یافت که با ورود میسیونرهای ارتدوکس روسی و انگلیسی به این جمع، به صف آرایی سفارتخانه‌های روس و انگلیس در مقابل سفارت فرانسه در تهران انجامید. (۹) تا اواخر دوره‌ی ناصر، سفارت فرانسه در تهران و قنصلگری آن کشور در تبریز، به حمایت از کاتولیکهای ایران و در واقع از میسیونرهای لازاریست پشتیبانی نمودند؛ اما با شکل گیری کشور آلمان در صحنه‌ی سیاسی - نظامی دنیا، فرانسویان برای جلب حمایت انگلیس و روسیه علیه آلمان، سعی در دادن امتیازاتی به این دو کشور نمودند. در نتیجه از اقدامات حمایتی گسترده از لازاریستهای فرانسوی در ایران دست برداشت.

در اواخر قرن نوزدهم، عثمانیها، در داخل خاک خود شروع به قتل عام مسیحیان نمودند و در جنگ اول جهانی با ورود عثمانیها به ارومیه و سلماس، این کشتار ادامه یافت.

دولت ایران - که همواره از مسیحیان جانبداری می کرد - در پایان جنگ اول جهانی به بازسازی سریع منطقه و اسکان مسیحیان بومی و مهاجر در نقاط

کمک پاپ به میسیونرهای لازاریست (در ایران پس از جنگ اول جهانی)

دکتر حسین احمدی

مختلف شمال غربی کشور دست زد.

این مقاله، از مسافرت نماینده‌ی پاپ، رهبر کاتولیکهای جهان به ایران و چگونگی اقدامات وی در این منطقه، حکایت دارد.

نماینده‌ی پاپ (مستقر در تغلیس) به نام سمتسی، (۱۰) در دیماه ۱۳۰۳ به تبریز آمد و مورد استقبال روحانیون کاتولیک قرار گرفت. (۱۱) وی - که اهل هلند بود - (۱۲) از جانب پاپ مأموریت داشت که در خصوص وضعیت کاتولیکهای مقیم ایران بویژه کاتولیکهای اطراف ارومیه و سلماس - که در جنگ اول جهانی بشدت مورد تاخت و تاز و چپاول ترکان عثمانی قرار گرفته بودند - تحقیقات مفصلی کرده و شخصاً به پاپ گزارش نماید.

وی همچنین، وظیفه داشت نقاطی مثل ارومیه و سلماس را مانند ازمنه‌ی سابق، از هر حیث با ارسال و وجه کافی برای هیئت میسیون لازاریست احیا کند تا بتوانند در مقابل پروتستانهای امریکایی به عملیات خود ادامه دهند و لازاریستها، با در اختیار داشتن بودجه‌ی کافی و تهیه‌ی اثاثیه و مخارج مسیحیان کاتولیک ارومیه و سلماس، آنها را همچنان وفادار باقی نگاه دارند.

طبق دستورالعمل پاپ، وی می‌بایست نسبت به اموال کاتولیکها، تحقیقات کافی به عمل می‌آورد و معاملات و انجام خدمات محوله به میسیون لازاریست را، مورد دقت و تفتیش قرار می‌داد (۱۳) و پس از مشاهده‌ی اوضاع و تکمیل اطلاعات نسبت به تأسیس کلیسا و مدارس و غیره، اقدامات عملی انجام می‌داد. (۱۴)

نماینده‌ی پاپ در ملاقات با فرانسس، (۱۵) رئیس هیئت لازاریست ارومیه، به وی قول داد ابتدا به ارومیه بیاید، اما پس از مدتی کوتاه، ترجیح داد اول به مراکز کاتولیکی ایران نظیر تهران و اصفهان و سپس در بهار سال ۱۳۰۴ش. به ارومیه برود. فرانسس، مبلغ ده هزار تومان از وی دریافت کرد تا سه هزار تومان از این مبلغ را، صرف خرید خانه برای هیئت روحانیون لازاریست مقیم ارومیه کند و بخشی را در اول بهار، در هنگام کشت و زرع، در بین مسیحیان کاتولیک و مبلغی هم در میان آشوریان - که از نظر اقتصادی و فرهنگی در وضعیت مطلوبی به سر نمی‌بردند و دارای عقیده‌ی ثابتی نبودند - تقسیم نماید تا آنها به طرف مذهب کاتولیک رویبیاورند. (۱۶)

وزیر امور خارجه‌ی ایران، طی دستورالعملهای متعددی به کارگزاران مهمان خارجه در تبریز و ارومیه، تأکید فراوانی به مراقبت از اعمال نماینده‌ی پاپ و ارسال گزارش از چگونگی اقدامات وی داشت. (۱۷)

بعد از سپری کردن زمستانی سخت در تبریز، نماینده‌ی پاپ، تغییر عقیده داد و اعلام کرد جهت بازدید از وضعیت کاتولیکها، ابتدا به ارومیه خواهد رفت. فرانسس، رئیس لازاریستهای ارومیه، به محض دریافت خبر، بنیامین (یکی از معلمان مدرسه‌ی ارومیه) را به تبریز روانه ساخت تا نماینده‌ی پاپ، در معیت وی وارد ارومیه شود. (۱۸) نماینده‌ی پاپ - که تحت حمایت دولت فرانسه بود - به همراه بنیامین و یک محرر - که از تغلیس وی را همراهی می‌کرد - در روز جمعه سیزدهم اردیبهشت ۱۳۰۴ وارد ارومیه شد.

در ایام توقف دو روزه‌ی نماینده‌ی پاپ در عمارت میسیون لازاریست، عموم مسیحیان کاتولیک مذهب و چند نفر از ارامنه و تعدادی از مسلمانان، با وی ملاقات کردند. نماینده‌ی پاپ، درباب تهیه‌ی وسایل معیشت کاتولیکها، وعده و وعید فراوان داد.

نماینده‌ی پاپ در معیت فرانسس، رئیس میسیون لازاریست و کاتب همراهِش و یک نفر نظامی - که از جانب کفیل فرماندهی قوای ارومیه همراهی می‌شد - به سمت سلماس عزیمت نمود. (۱۹) شب اول در قریه‌ی زنبالان و شب دوم را در قریه‌ی کولان - که هر دو مسیحی نشین بودند - اقامت گزیدند و سپس به خسروآباد سلماس - که در نیم فرسخی دیلمقان واقع بود - عزیمت نمود. (۲۰) قبل از جنگ اول بین الملل، خسروآباد، مهم‌ترین مرکز لازاریستها بود که علاوه بر داشتن کلیسا، عمارات متعددی برای اسکان روحانیون، مدارس متعدد برای اطفال ذکور و اناث و حتی مرکزی برای تربیت کشیش بود؛ اما با ورود قوای عثمانی به آن منطقه، تمام آثار و ابنیه‌ی کاتولیکها ویران و مردم ارمنی کاتولیک مذهب آن، قتل عام شدند.

نماینده‌ی پاپ، مدت چهار شب در خسروآباد توقف کرد و ضمن مطالعات حالات روحی مسیحیان، سعی در احیای کلیسا و تشکیل مدارس نمود که وزارت معارف، سابقاً اجازه‌ی آن را صادر کرده بود. (۲۱) به همین دلیل، وی، مبلغ هزار و پانصد تومان از ارومیه خواسته و آن را صرف تعمیر کلیسا، بازسازی مدارس و تقسیم بین کاتولیکها کرد. (۲۲)

نظر به اینکه بعضی از مأموران محلی سلماس در خسروآباد با سمتی دیدار نموده بودند، برای ادای مراسم بازدید به شهر سلماس آمد و سریعاً به خسروآباد مراجعت کرد. پس از توقف چهار روزه، از طریق قرایای کولان و موش آباد، در اول خرداد ماه وارد ارومیه شد. (۲۳)

برخلاف انتظار کارگزار مهمان خارجه‌ی ارومیه - که منتظر سبقت نماینده‌ی پاپ در ملاقات با خود بود - حرکتی از سمتی به واسطه‌ی داشتن مقام روحانیت و نمایندگی پاپ، صورت نگرفت. ظاهراً در تبریز، مأموران دولتی ایران به ملاقات وی رفتند. عاملی که سبب شد تا نماینده‌ی پاپ پافشاری به رعایت مقام شامخ روحانیت کند، مبین السلطنه، کارگزار مهمان خارجه‌ی ارومیه بود که با هدف کسب اطلاعات، به ملاقات نماینده‌ی پاپ رفت؛ درحالی که وی بالباس رسمی شبیه کاردینالها از وی استقبال و پذیرایی کرد. کارگزار ارومیه پس از ملاقات، در ضمن راپورتی به وزیر خارجه‌ی ایران به تاریخ پنجم خرداد ۱۳۰۴، نوشت:

«این شخص مسن و افکار خیلی خوبی نسبت به ایران نشان می‌داد و اعتقاد داشت که میسیون کاتولیک - به طوری که تاکنون هم امتحان داده است - ابدأ در سیاست مداخله نمی‌کند و از تبلیغات مذهبی هم خودداری و کاملاً بر وفق اصول و قوانین جاری مملکت رفتار می‌نماید.»

مبین السلطنه، درباب اشکالات وارده برای خرید خانه‌ای که از سوی فرانسس، رئیس میسیون لازاریست انتخاب شده و دولت ایران اجازه‌ی آن را داده بود، برای نماینده‌ی پاپ توضیح داد که ظاهراً نماینده‌ی پاپ، با نظر وی موافقت نمود. (۲۴)

نماینده‌ی پاپ، در بازدید از روستاهای مسیحی نشین اطراف ارومیه، با تأکید بر گسترش مدارس، ضمن تقسیم مبالغی، سعی در فراهم نمودن اسباب امیدواری مسیحیان کاتولیک این منطقه کرد. (۲۵)

باتوجه به اینکه نماینده‌ی پاپ، مشاهده نمود که پروتستانهای امریکایی، با در اختیار داشتن زنان زیادی به تبلیغ و تحریک زنان مسلمان و مسیحی برای

صورت مدارس لازاریستها در سلماس (باب ۲۵)

- در خسروآباد، ۴ باب.

- در هریک از روستاهای پتاور و گریلان، ۲ باب (مجموعاً ۴ باب).

- در هر کدام از روستاهای ذیل، ۱ باب:

گولیزان، اولاد، سورا، جنیزان، جمال آباد، زیرخوبق، موشاوا، بالانوش، ایکی آقاج، صادق آباد، کیوس، جینیزا، علی بیگلو، پچلکو، حاجی پرلو، حصار قرجلو (مجموعاً ۱۷ باب). (۳۲)

پی نوشتها:

۱- Eli Smith .

۲- Dwight .

۳- Justin Perkis .

۴- جان الدر: تاریخ میسیون امریکایی در ایران، ترجمه ی سهیل آذری، بی جا: نور جهان، ۱۳۳۳، صص ۵-۲.

۵- Eugene Bore .

۶- Scafi .

۷- Saint Vinecent de Paul .

۸- جهت اطلاع بیش تر بنگرید به: حسین احمدی: لازاریستها فرانسوی در ایران، مجله ی تاریخ معاصر، سال سوم، شماره ی ۱۱.

۹- Semetci .

۱۰- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۳ش.، کارتق ۴۵، پ ۳، ص ۴۱.

۱۱- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۹.

۱۲- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۲۲.

۱۳- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، صص ۹-۱۰.

۱۴- Francen .

۱۵- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۳ش.، کارتق ۴۵، پ ۳، صص ۴۵-۴۶.

۱۶- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۳ش.، کارتق ۴۵، پ ۳، صص ۱، ۱۱، ۱۳، ۱۴ و ۱۶.

۱۷- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۶.

۱۸- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱.

۱۹- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۹.

۲۰- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۹.

۲۱- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۳.

۲۲- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۳.

۲۳- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، صص ۹-۱۰.

۲۴- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۳.

۲۵- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۲۲.

۲۶- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۹.

۲۷- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۲۲.

۲۸- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۶.

۲۹- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، صص ۱۹-۲۰.

۳۰- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۴ش.، کارتق ۴۷، پ ۱، ص ۱۹.

۳۱- ا.و.خ.ا، سال ۱۳۰۳ش.، کارتق ۴۵، پ ۳، ص ۳۱.

گرایش به مذهب پروتستان دست می زند، برای پیشبرد مقاصد مذهبی کاتولیکها در میان زنان ایرانی، پیشنهاد اعزام دختران تارک دنیا را به ارومیه نمود (۲۶) که این مسئله راه هیئت مرکزی لازاریستها مستقر در پاریس، تصویب و دختران مزبور را به سمت تبریز اعزام کرد. (۲۷)

پس از مراجعت نماینده ی پاپ به تبریز و حضور در تهران و اصفهان برای مطالعه وضعیت کاتولیکهای مقیم ایران، (۲۸) هیئت روحانی لازاریست مستقر در ارومیه، مشغول تهیه ی منزل برای این دختران شدند و فرانس، رئیس میسیون لازاریست ارومیه به تبریز احضار شد تا دختران تارک دنیای اعزامی، همراه وی به ارومیه بیایند (۲۹)؛ اما ظاهر آبه دلیل فراهم نبودن لوازم زندگانی برای دختران تارک دنیا در ارومیه به سبب تنزل قیمت فرانک - که امکان تهیه ی اسباب زندگی را برای دختران اعزامی نمی داد - آنها، به اصفهان اعزام شدند که از هر حیث در آنجا لوازم زندگی برایشان فراهم بود و قرار شد سال آینده، گروه دیگری از دختران تارک دنیا، پس از مهیا شدن زندگی به ارومیه اعزام شوند. (۳۰)

پس از ورود فرانس به ارومیه، پرویز خان آشوری، به قصد پرداختن وجه لازم جدید برای تعمیر کلیسا و احداث مدارس، به محاللات مسیحی نشین اطراف ارومیه رفت.

توافق لازاریستها فرانسوی با پروتستانهای امریکایی در تبریز، منبى بر پرهیز از خصومت با یکدیگر، (۳۱) کمکهای ویژه ی مالی نماینده ی پاپ و موافقت دولت ایران با تأسیس مدارس جدید کاتولیک، منجر به گسترش سریع این مدارس تا هفتاد و هفت باب شد.

صورت مدارس زیر نظر لازاریستها در ارومیه (باب ۵۲)

- در شهر ارومیه، ۳ باب.

- در هر کدام از روستاهای زیر، ۲ باب:

- در بلوک شهری چای ارومیه؛ در روستاهای گل باشین و چارباش (مجموعاً ۴ باب).

- در بلوک باراندوز ارومیه؛ در روستاهای شمشه جان و اردشیر (مجموعاً ۴ باب).

- در بلوک نازلی چای ارومیه؛ در روستای ادا و شیرآباد (مجموعاً ۴ باب).

- در بلوک ترکور ارومیه؛ در روستای موانه (۲ باب).

- در بلوک شهری چای ارومیه؛ در هریک از روستاهای ذیل، ۱ باب:

دلگوشان، دره علی بیگ، سینقار، الواج، انهار، ریگوالا، اریاوا، سینقار بوراشان، کزلاشوکان، قراگونز، زیاکند، چراغچی، گوتیه، دره یکنه، کیسن آباد، سرالان، ساعت لوی، بابارود، سردرود، تکیه (مجموعاً ۲۰ باب).

- در بلوک نازی چای، در هریک از روستاهای ذیل، ۱ باب:

آباجی لوی، چماخی، خانیشان، سوپورقان، ینگجه، عبدالله کندی، تراکند، زملان، نازی، آزمو ت قاج، بالا (مجموعاً ۱۱ باب).

- در بلوک ترکور، در هریک از روستاهای ذیل، ۱ باب:

شیبانی، گنکاشین، انگیروان (مجموعاً ۳ باب).

- در بلوک سولدوز در روستای ماما تکنار، ۱ باب.

وزارت خلیفه امور خارجه
کادگاناری مهام خارجه اردوی

کپی

تاریخ ۱۰ برج شهر اردیبهشت ۱۳۰۰
نمبر ۲۷۶ ضمیمه

مقام منع وزارت امور خارجه در

بطوریکه
 مستقیم منع وزارت امور خارجه در
 تاریخ ۲۷ تیر ماه ۱۳۰۰ (۱۹۲۱) تاریخ باقی امانت نمایند و با در اردیبهشت بعضی موارد
 در تفتیحات عمده بشا را از طرف پاپ با صورت داشت که نسبت باحوالات گاندیکها تفتیحات در زمینه
 مساعیات و انجام خدمات محوله بعد از رسیدن به این امر در وقت تغییر قرار داد و محدودیت نسبت
 موضوع و حالت پریشانی گاندیک را با نظریه صدر پاپ را اورد و بطوریکه در تاریخ ۲۷ تیر ماه ۱۳۰۰
 گاندیک تفتیحات عمده این نظر را مانند از منتهای از حالت قاصر ملاحظه دانسته و ارسال و جوابه گاندیک را
 بر این مبنی در این تفتیحات عمده که در مقام رسیدن از اینها (پریشانی) عمده خود را ادا
 دهند و با ملاحظه با بودجه گاندیک و تهیه اثاثیه و مخارج و پریشانی اردیبهشت و سایر را بخواهند
 نیز نسبت به این نیز پاپ پذیرفته و با بودجه مشکلی نبود که گاندیک این بود و بعضی موارد
 و از جمله بر این مبنی تفتیحات عمده گاندیک و پاپ پیشنهاد نموده بود از اینها مارک و دنیا با بودجه
 و حالیه از قرار اطلاعات محکم که رسیده رسیدن بر ندرت گاندیک بر اینها نشود و از قرار مستقیم
 خانها را که در اردیبهشت خواهند شد به پاپ بطوریکه با بقا حاکمیت بعضی در زمین رسیدن اینها
 و در اینها ریزه و پیشرفت تفتیحات و تحولات من لزوم سکون و سکون بود و اینها نام و بدین جهت
 جهت در اینها که گاندیک هم در این حدود بود که خانها مارک و دنیا با بودجه و اینها
 بدست آنها مودت کرد و اطلاعات بعضی شد

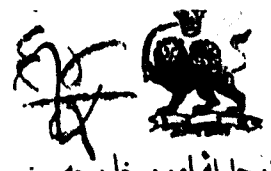
سید علی

۱۷۵۸۷

۱۳۰۰

دفتر وزارت امور خارجه
۲۱

شماره ۱۵۰۰ بروج القدر ۱۳۰۴
شماره ۱۰۹۸ ضمیمه

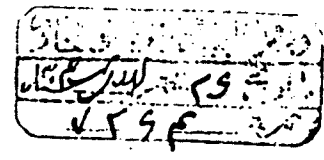
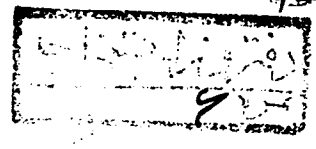

وزارت جلیله امور خارجه
کارگذاری مهام خارجه ارومی

سقام منبع در ارتب چشمه اوردن در کتبه
در منسبت راپورت سرد و خنده سورج ۶۰ اصد رسنه ماضیه ۱۳۳۳ رابع برورد
سمنه نایینه و باب بتریز و عداقت مسیود انتر ز میله هیت کاتوت
باش رالیله حبارت بعون میدوزد در هر هفته بقر مسیود فرانسوزی در هر هفته
اطهار زیکی دکه نایینه و باب تا کنون در تریز اقامت داشته و خیل
بد و با رومیه اکره و وضیات انی را است چه و بعد از آن بعضی از
س فرت کند هفته بعد راجه بنی بین مسلم مدرسه را بتریز روانه داشت
که در مسیوت نایینه مدکونر و اردن شود با کتر روز جمعه ۱۱ برج صارد
و در عمارت مسیون کاتدیگ نزل نموده تا کنون در منزل صاحب
نشه و عیادت مش رالیله را در کتبه نظر گرفته و پس از عداقت مش رالیله
مشمه را نایینه بعون میرا نایینه

لادله کم ۱۲/۱۶

وزارت جلیله امور خارجه
کارگذاری مهم خارجه ارومی

بتاریخ ۴ برج سنه ۱۳۰۴
نمره ۴۶۵ ضمیمه

مقام شیخ وزارت امور خارجه

در تعقیب ابوابت مسروخته سرخ ۵ مرداد ۱۳۰۴ راجع به تسویه حساب
حسابت بعضی سرزدهای دولت در معوقه وقف در ضمنه اکادمیکای سنخ کله زدهای
دوم از ارومیه خارجه و در این معریف تمیز کلیب تقسیم بین کاتولیک و پروتستان
بر جهت بار دومیه هم دانات اطراف کهنه نشین را که عنان در آن نقاط
معموده اند معاینه و اخیراً بطرف تبریز حرکت و از قرار کیه مسعود فرانس
بمکت کاتولیک ارومیه در فتح عداقت اظهار میداشت تا اینکه بر مبنای
که مستقیماً بطهران رفته و بعد از رسیدن به وضعیت و عداقت است
و انجام فرایه به اصفهان معموده و بعد دوام محرم با موردیت خود محبت نماید
تا کنون از کیه معلوم نشده تا اینکه باب در این قضایات شروع با عداقت
یا تقسیم وجهه بشر از سابقه اسباب امیدوار مسیون کاتولیک را فراهم
عمدات مسیون رومانی کاتولیک هم در کت نظرات تهرانی از عداقت
انها غیر مسافرت شدند و کتت با این نقاط معلوم و در تبا بعضی سواران

دولت محرم
دارم

۹۶۵
۹۶۵

وزارت جلیله امور خارجه
کارگذاری مهام خارجه ايراني

شماره ۵۰۰ برج مهره اول - ۱۳۰
نمره ۳۳۲ ضمیمه

مقام منبع وزارت چنده اموري زير دست

در تقیبات ايراني مسعود غده مورخ ۲۲ اردیبهشت ۱۳۵۷ در باب درجه مسیور گشته بدین شرح ملاحظه نمایند
 مسافرت به طرف بلژیک جهت برقراری مأموریت در تاریخ ۲۱ اردیبهشت از اردبیل حرکت شد اول راه در
 زنجان و در قریه گودن که مسیور نشین اند اقامت و از آنجا به خسر و آبا و اسباب که در نیم فرسخ و بلقان
 است فرستاده شد. چون قهر از وقوع جنگ بین اهل میون کاتولیک و خسر و آبا و اسباب در امرات کلیت
 رتب و کتور و انانث و به اندازه آن نطق را طرف توجه قرار داده بودند حالیه هم نمایند. باب مدت
 در این وقت و مبعثات روحیه مسیور را مطالعه و قرار داده اند که یک یک در محراب خود نشین
 مدارک را هم که سابقاً اجازه آن از وزارت جلیله صادر شده در آن نقاط کشید و چند وقت در یک
 راه ايراني رسیده نظر باینکه مبعوضان مأمورین جمع سکندر و خسر و آبا و اسباب در این مورد بوده و در
 مراسم باز دید به شهر آمدند و فوراً به خسر و آبا و اسباب مراجعت کرده است مدتی پس از چهار روز اقامت در
 از طریق گودن و موشنر آبا و اسباب در اول خرداد ماه وارد اردبیل می شود که با خیالی دارد که مدت هم
 باشد و در این مظهره نمایند. مکتور بنام است اینکه وارد است و در این ساینده نشین و بعضی
 گفته است که در رابطه جنبه روحیه است و مقام سفارت از طرف پاپ در تریز هم مأمورین آن
 و درین کرد و حالیه هم از کار گذار و دیگران همین انتظار را دارد که مأموریت خبر و مبعوضان
 اند و در این سینه در هم برابر کتب اطلاعات و خیالات او مخرج به حدقات بود و از طرف دیگران
 نمایند. رسم یک مبعوضان بود بطریق حمت نه باشد رالیه حدقات و ایشان باین رسم که شایسته
 بود و در این سینه بر آید کرده این شخص سن و در کفار خیر جنبه را نسبت با این نشین پیدا و مبعوضان
 موز که میون کاتولیک بطوریکه تا کنون هم استقامت داده اند و در سیاست مدارغه مدارد و در

اول در هم مدارک

۶۹
۷

وزارت جلیله امور خارجه
کارگذاری مهم خارجه اروس

تاریخ ۱۷ برج شهر مرداد سنه ۱۳۰۱
نمبر ۷۷۷ ضمیمه

مقام بیخ وزارت جلیله امور خارجه در کتبه

بخدمت
حضرت
در تعقیب راپورت مسوده مورخ ۱۰ شهریور ماه ۱۳۰۱ در کتب مقاصد و نظریات نماینده پاپ در این مملکت
میرزا سعید فرانسوی رئیس هیئت روحانی در وزارت کاتولیک اصفهان قریباً در این مملکت تیر غایت و غیر
تعمیرات در فقه که بعد از ورود مسعود شده که رئیس هیئت روحانی کاتولیک مستقیم تیر از راه بغداد تیر از راه
از قراریکه میگویند مثلاً در جهت فائز سارگت دنیا را با رویم خواهد آورد در حال پسر از جهت

دکتیر و تقدیمات غیره را تا نیا بعرض برسانند

وزارت امور خارجه
تکمه ۲
۱۷۳۴

در تاریخ ۶/۲۶

سلطان محمد علی شاه

دفتر وزارت خارجه
۱۷

وزارت جلیله امور خارجه
کارگذاری مهام خارجه ارومى

Handwritten signature

بشاريح ۷ - برج مهر ۱۳۰۰
نمبر ۸۷۱ ضمیمه

مقام مبع وزارت جلیله امور خارجه

در نسبت بر اوردت سرد و خدمت مورخ ۱۷ شهریور ۱۳۰۰ در این جهت میباید فی المثل نسبت به وزارت کار که در این جهت
بعضی میوز دست را به همت فخری و در هر جهت و سر از و در خود پر و نیز فانی اکثر را که در خدمت آنهاست به است
اطراف سیمین از و به اعوام داشته که در دفتر کلیه کار که تکیه و اعانت نسبت با آنها با حرف و به اقدامات
بطوریکه در دفتر وزارت مورخ ۳۱ شهریور ۱۳۰۰ عرضه داشت روحانین که تکیه ام بر امد هم شریف
ضمیمه ما را این اکثر که با دامت بر بند در نگاهداری در جنب قدیم خودشان ثابت قدم و از قبول بند
که تکیه و پروتستان خود دارد و با همت اکثر بهای که حاله در عدد که تکیه و پروتستان خود را بر امد هم
به ضمیمه ما را این تمهید نشود بعد از عدد و اقدامات اس سر بر آید که بهر نحو است نافع از وضعیت
بهین نسبت میباید فی المثل به همت روحانین که تکیه بر امد هم از تیز در این زمینه و از همت
و از طرف دیگر از بس که همت روحانین (امریکای) که تکیه با یکدیگر است و با همت
از و به عدد که تکیه و پروتستان کار میکند حاله آن نظیر به را تخفیف داده و با همت در تیز اتفاق
و مکنند ما میباید فی المثل برابر این مقاصد بوده که بکرات از پارسیه تقاضا کرده بود و در آن باره
اعوام و برابر استن آنها هم در تیز نظایر کشید حاله از قرار بدست را به در فرجه نقدات الهام بدست
سرگت میباید که تکیه در پارسیه برای آمدن آنها با و به موافقت و حتر آنها را هم حرکت داده بود و در
اطلاع دادند چون در ارومیه لوازم زندگان را بر افغانها سازگ دنیا فراهم میت و یا منزل قیمت فراوان
در این جهت اشکال نشود اما غنای بر بند به همتی که در بر همت لوازم زندگان موجود است روزی شده و در سال

اداره ۱۳۰۰/۷

Stamp: ۲۸ مهر ۱۳۰۰ / ۱۸۵۲۸

بنامه تاریخ ۲۴ برج اسفند ۱۳۰۰
شماره ۲۵۷ ضمیمه

۱۹

وزارت خلیه امور خارجه
کارگذاری مهم خارجه ارومی

مقام نایب وزارت امور خارجه در تبریز

در تفسیر و اجراء سند مورخ ۱۵ اردیبهشت ۱۹۲۸ در باره و در خصوص تشریح و توضیح باب بار و حیات
میوز دشت رالیه و بعد از آنکه معلوم گردید که اینها از مدار وزارت خارجه خارج است و در صورت
این آورده که میگوید سمت محرر در اردیبهشت ۱۳۰۰ در وقت دعوت میبودن که تا یک روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت
به راه رسید و آنرا زیر همین است که تا یک اردیبهشت بطرف سلماس فرستاده شد و از طرف آن کفر فرستاده شد
هم نظر به تقاضای خودش بکفر نظمی برابر هم در طی طریق روانه نمودند از قرار معلوم خیال دارد که پس از
مجدداً بار و به مراجعت و مدت هر ماه در این اقامت نماید در مدت ده روز توقف اردیبهشت میسر
که تا یک منتهی و چند نفر از ارائه دیگر باشد رالیه مددقات و از آنکه میسر می آید چند نفر از او دیدن
از قرار تحقیق میگذرد اظهارات ایشان بر همین است که تا یک در باب تهر و سلماس است و بر اینها بوده که
مطالعات کیهن ناطق قرار ندادم آنکه و بموجب اجرا کند کرده می شود و بهیچ نسبت به سلماس رفته چون در این
هم از همین است که تا یک منتهی موجود و با ضامن سابق هم مدار سلماس و کلیه داشته اند منتهی در این موضوع
تحت مطالعه در آورده که در آئینه مدار سلماس و اهمیت روحانی اعرام دارند منتهی رانانیا منتهی سلماس

اداره کرام سلماس

دفتر امور خارجه
تاریخ ۳۰ شهریور ۱۳۰۰
۷۹۷۹

۷